

Přílohy

Příloha 1. Pokud do města dorazili Lužičtí Srbové ve větším počtu, nadto v národních krojích, poutali všude zaslouženou pozornost. Nejinak tomu bylo v Mladé Boleslavi roku 1927, kam zavítala výprava lužickosrbských pěvců na „Výstavu českého severu“.

Vladimír ZMEŠKAL, Lužice v obrazech, 3. vyd., Praha 1945, s. 20.

Příloha 2. První tábor lužickosrbských dětí v Jabkenicích roku 1931 nebyl věnován pouze výuce lužické srbštiny a tělesnému otužování. V průběhu léta se v Jabkenicích odehrálo i několik veřejných slavností. Zde se po nedělní mši, již děti doprovodily zpěvem, s nimi na schodech školy vyfotografovali mecenáši kolonie Alexander Thurn-Taxis a Michael Hubař. SKA, f. MZb VI, ka. 8/A, fol. 14.

Příloha 3. Po příjezdu do Jabkenic děti defillovaly u pomníku Bedřicha Smetany. Bohuslav Havlín stihl snímek bleskově vydat jako pohlednici a již 9. srpna ji prodával během návštěvy dětí v Mladé Boleslavi.

SOKA Mladá Boleslav, f. AO Jabkenice, Obecní kronika Jabkenice 1925–1962, s. 93.

Příloha 4. Roku 1932 Havlín vložil do programu kolonie týdenní turné po polabských městech. Promyšleně přitom dbal na prezentaci dětí ve veřejném prostoru. Lužickosrbské studentky, které se o děti staraly, dorazily v národních krojích, Česlaw Lěska si oblékl sokolský stejnokroj. Výprava byla vybavena i lužickosrbskými vlajkami. Fotografie vznikla během zastávky v Poděbradech 9. srpna.

SOkA Nymburk, f. Společnost přátel Lužice Poděbrady.

Příloha 5. Vybavení stejnými proprietami dorazili školáci 12. srpna 1932 na poslední zastávku do Českého Brodu, kde se nechali zvěčnit před pomníkem Prokopa Holého.

SKA, f. MZb VI, ka. 6/G, fol. 1v.

Příloha 6. V roce 1934 již lužickosrbské výpravy do Československa měly cestu zavřenou. Nymburští sorabofilové, připravující na březen tohoto roku „lužický večer“, proto museli jejich nepřítomnost suplovat. Během večera vystoupily sokolky ve vypůjčených krojích, místní tiskoviny pozvánku na akci alespoň doprovodily fotografií krojované Lužické Srbky. SKA, f. MZb VII, Občanské listy, 24. 2. 1934, ka. 27/A, fol. 87.

Dolnolužičanka.

Lužicko-srbský večer v Nymburce.

V rámci oslav narozenin presidenta T. G. Masaryka pořádá místní odbor Společnosti přátel Lužice 3. března v Městském divadle Lužickosrbský večer. Program zahájí pěvecký spolek Hlahol státní hymnou a hymnou Rjana Lužica. Po proslovu předsedy odboru p. prof. Sýkory zahraje pí Polmanová-Preclíková houslovou Rhapsodii od Marca Delmase při klavírním doprovodu sl. R. Čermákové. Lužické písně v originále zazpívá sl. M. Čermáková, lidové tance předvede družstvo žen Těl. jednoty Sokol za řízení pí Hanny Jandové, vybrané překlady lužických básní recitují žáci reálky. Na závěr večera přednese smíšený sbor Hlaholu „Slovanskou lípu“ od dr. Fialy.

Příloha 7. Největší množství sorabofilů se shromáždilo 5. července 1933 na Mužském. Kromě řečnické tribuny a symbolické výzdoby tu pro ně bylo připraveno i značné množství stánků s občerstvením.

Helena PRŮŠKOVÁ, *Obec Boseň z pohledu historie*. In: Jaromír JERMÁŘ et al., Sborník vydaný při příležitosti 950 let od první písemné zmínky o obci Boseň, Boseň 2007, s. 33.

Příloha 8. Nový odbor SPL byl zpravidla proklamován na „lužickém večeru“. Nejinak tomu bylo i v Semilech v prosinci 1932 za asistence Vladimíra Zmeškala a jednatele mladoboleslavského odboru Josefa Smíška, jenž s sebou přivezl i lužickosrbské studenty. SOKA Semily, f. Společnost přátel Lužice – odbor Semily.

IV. okrsek sokol. župy Krkonošské
pořádá ve čtvrtek dne 8. prosince 1932
v sokolovně v Semilech

LUŽICKO-SRBSKÝ VEČER

Účinkují: br. VLADIMÍR ZMESKAL, jednatel Společnosti přátel Lužice v Praze, Lužičané: br. JÁN BĚLK, s. M. RENČEC a s. M. VROBLEC, studující vesměs v Mladé Boleslavi, br. J. SMÍŠEK, jednatel Společnosti přátel Lužice v Ml. Boleslavi, Ctenásko-pěvecký spolek „Slyzčan“ v Semilech a hudební odbor Sokola Semily.

POŘAD:

1. Lužická hymna „Rjana Lužica“ a hymny československé — smíš. sbor.
2. Lužická básně — br. Ján Bělk a s. M. Vroblec.
3. B. Smetana: Fantazie z opery „Hubička“ — orchestr.
4. Ze života lužických Srbů v Německu — přednáška br. Vladimíra Zmeškala se 100 světelnými obrázky.
5. Horno- a dolnolužické národní písně — s. Renčec a br. Bělk.
6. Pesta: Grado — solo pro dvě trubky.
7. Lužická básně — s. M. Vroblec a br. Ján Bělk.
8. Projev br. Jos. Smíška, jednatele Společnosti přátel Lužice v Ml. Boleslavi.
9. A. Dvorák: Slovanské tance č. 4 a 7 — orchestr.

Začátek přesně v 8 hodin večer.

Vstupné: křeslo 4 Kč, ostatní sedadla 2 Kč, k stání 1 Kč. • Skolní díky vstup volný • Předprodej vstupenek v sokolovně (u br. Slyzčana) v Semilech a v jednotách semilského okrsku.

Čistý výnos věnuje se Sokolu v Budyšině.

„Osudy a dějiny lužických Srbů nejsou než pátkje slovanského lidu. Z přečetných milionů z velkého kdysi národa zbyl sotva třicetý díl. Koríme se pozřátajm“ (L. Kuba).

Vy všichni, kdož slovansky cítíte, přijďte poslechnout, jak kulturně a hospodářsky žijí a žijí nejméně, dosud porobený slovanský národ.

Kulturní středisko v Semilech

Příloha 9. Výstava malířů Měrcína Nowaka-Njehorňského a Fryco Latka byla největším podnikem semilského odboru SPL. Z opatrnosti byl však jako pořadatel na plakátu uveden semilský Okresní osvětový sbor.

SOKA Semily, f. Společnost přátel Lužice – odbor Semily.

Okresní osvětový sbor v Semilech
pořádá ve dnech 21. až 28. dubna 1935
v zasedací síni Okresní záložny hospodářské
v Semilech

výstavu lužické kultury

Předměty výstavy: obrazy (originály) lužických malířů Měrcína Nowaka a Fryco Latka, fotografie, literatura, lužické kroje atd. Výstava bude zahájena v neděli (na Boží hod velikonoční) 21. dubna 1935 opůl 10. hod. dopolední zapěním hymen lužickosrbské a československé a proslovem zástupce okres. osvětového sboru.

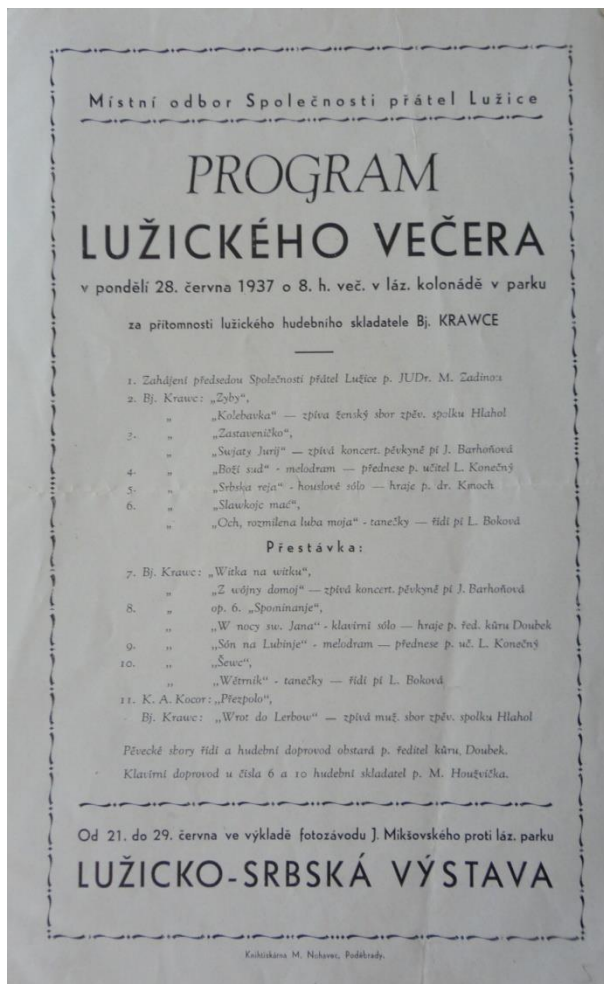
O velikonočních svátcích 21. a 22. dubna a v neděli 28. dubna bude výstava otevřena od půl 10. do 12. hod. dopol. a od 2. do 5. hodiny odpolední; ve všední dny jen pro školní výpravy předem ohlášené.

Vstupné 1 Kč, školní děti 0.20 Kč.

KOPIJ Z PRÁCE V SEMILSKÉM MUSEU

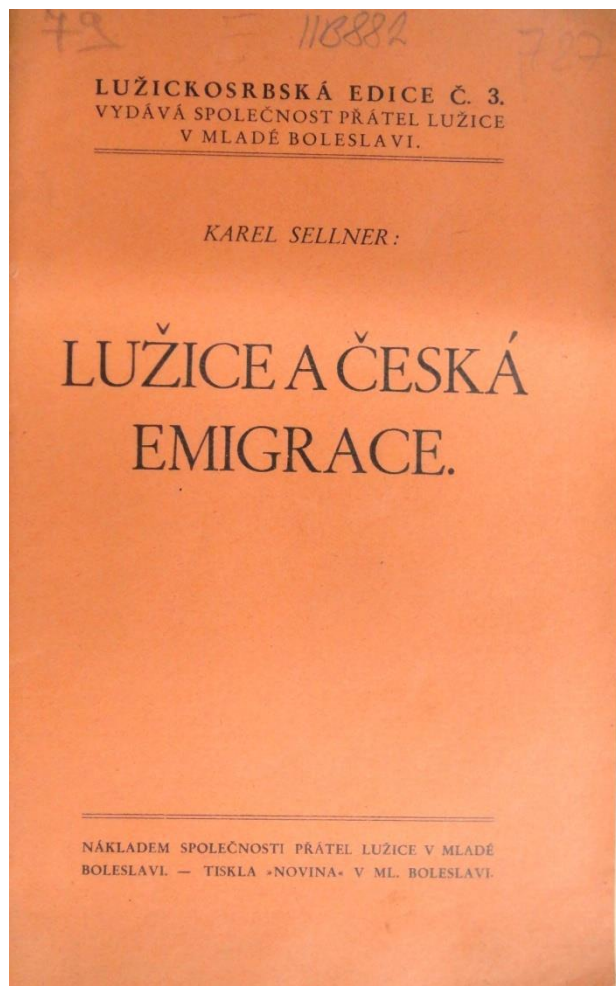
Příloha 10. Poděbradská SPL pořádala rok co rok „lužický večer“ během lázeňské sezóny. Roku 1937, kdy do města dorazil i Bjarnat Krawc, byla kromě večerního vystoupení připravena i malá výstavka.

SOKA Nymburk, f. Společnost přátel Lužice Poděbrady.

Příloha 11. K vlastní publikační činnosti se ve sledovaném regionu odhodlal pouze mladoboleslavský odbor SPL, který svou řadu dokonce honosně nazval „Lužickosrbská edice“. Posledním svazkem meziválečným svazkem se stala brožura s textem Karla Sellnera *Lužice a česká emigrace* z roku 1935.

Karel SELLNER, *Lužice a česká emigrace*, Mladá Boleslav 1935.

Příloha 12. Kdo brožuru dočetl až na konec, dozvěděl se, že do SPL prostě vstoupit musí, poněvadž je to jeho „slovanskou a lidskou povinností“. Odbor se takto původně snažil získat finanční prostředky na udržování studentů na místních školách. Roku 1935 však již poněkud mystifikoval. V Mladé Boleslavi už dva roky studenti nebyli, ovšem výtěžek tak jako tak směřoval na „Mukův studijní základ“ do Prahy.

K. SELLNER, *Lužice a česká emigrace*, Mladá Boleslav 1935, s. 32.

Vstupte
do mladoboleslavské odbočky
**SPOLEČNOSTI
PŘÁTEL LUŽICE.**

Roční členský příspěvek 20.— Kč.
Zdarma obdržíte měsíčník Lužicko-
srbský Věstník. Odbočka v Ml. Bo-
leslavi pracuje na vybudování nové
základny českolužické spolupráce.
Snaží se pomoci malému lužicko-
srbskému národu v boji za uhájení
práva na vlastní svébytnost. Přihlá-
síte-li se za člena, pomůžete tím
velmi mnoho. Naše odbočka vydržu-
je v Mladé Boleslavi lužicko-srbské
studenty, na což je potřebí mnoho
peněz. Je Vaší slovanskou a lidskou
povinností přihlásit se k spolupráci.

Přihlášku zašlete na adresu:

**SPOLEČNOST
PŘÁTEL LUŽICE.**

Příloha 13. Josef Smíšek neváhal pod dojmem blížícího se příjezdu lužickosrbských sokolů veršovat. Báseň Rjana Łužica, jež je aluzí na lužickosrbskou národní hymnu, se dokonce dostala na titulní stránku Lužickosrbského věstníku.

Josef SMÍŠEK, *Rjana Łužica*, LSV, roč. 13, čís. 4, 1932, s. 31.

Ročník XIII. V Praze 20. dubna 1932. Číslo 4.

LUŽICKOSRBSKÝ VĚSTNÍK

Časopis Československo-lužického spolku „Adolf Černý“ v Praze.

Vychází měsíčně (mimo červenec a srpen). — Předplatné pro členy Kč 8—, spolky a knihovny Kč 10—, jinak Kč 16—. ADMINISTRACE: Praha-Rošíře, Cibulka 353/II.

Jos. Smíšek:

„Rjana Łužica“.

Nezhyněš! — Rjana Łužico —
 hlaholi dosud Tvůj blas —
 i Tobě jednu zasvitne
 Svobody slunka jas.

I Tobě jednu zaplanou
 červánky Svobody zaře,
 a zjasni se Ti, lide můj,
 porobou zmučené tváře.

Opět zas ožije rodná Tvá řeč
 a nezmění ji
 ni krutější — nepřítel seč!

Řeš mateřskou a rodný svůj kraj,
 jen dále, bez bízne
 ochraňuj sobě a haj!

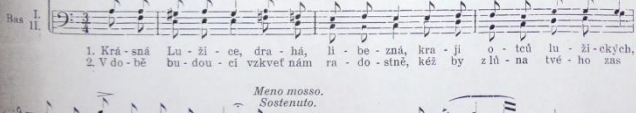
Haj každou pidi
 slovanské své půdy —
 a nevydej ji nepříteli v plen,
 buď pevná, jako ostrov ze žuly,
 v přivalu moří — odolej!

Národní zájmy, Ml. Boleslav 27. list. 1931.

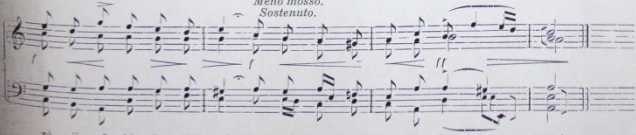
Lužickosrbská národní hymna.

Slova napsal H. Zejler. (Dru Jos. Pátovi) Nápěv složil K. A. Kocor.

Moderato assai. Pro mužský sbor upravil a volně podle rytmu hymny českým textem podložil Břet. Štastný.

Tenor I. II.
 Bas I. II.

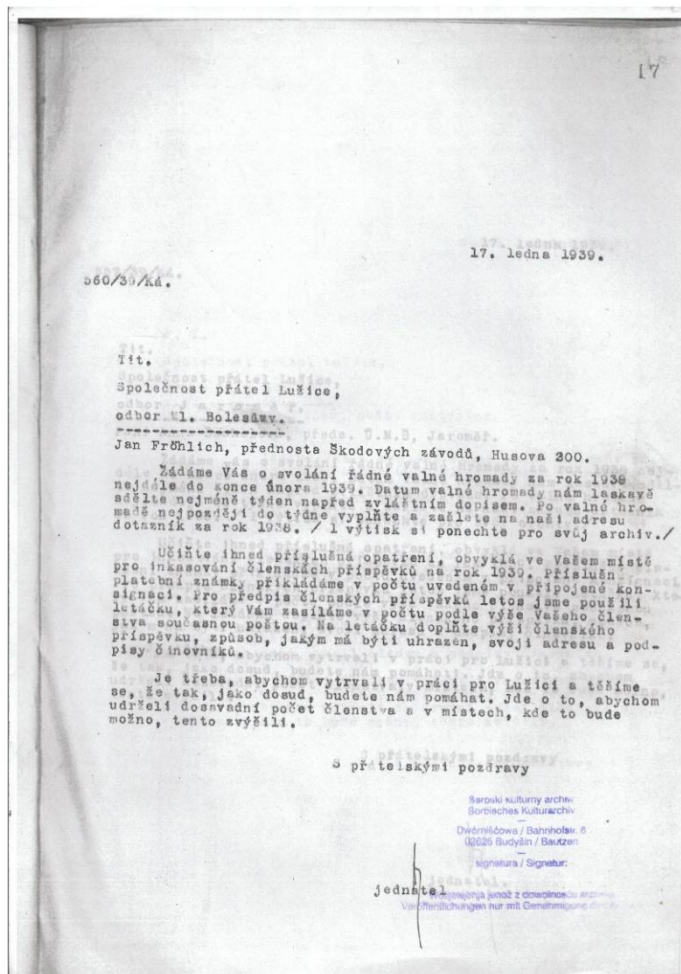
1. Krá - sná Lu - ši - ce, dra - há, li - be - zná, kra - ji o - teú lu - ši - ckých,
 2. V do - bě bu - dou - ci vzkvet nám ra - do - stně, kéž by z lů - na tvé - ho zas

Meno mosso. Sostenuto.

rá - ji pře - bla - že - ných snů, sva - té jsou mi tvo - je lá - ny!
 vy - ši - sla - vni re - ci nám, ho - dmi vdě - čně na - ši lá - sky!

Příloha 14. Ještě 17. ledna 1939 Vladimír Zmeškal vyzýval odbory ke svolání valné hromady a vybízel k nové činnosti.

SKA, f. MZb VI, ka. 3/J, fol. 17.

Příloha 15. O měsíc později bylo vše jinak. Ústředí SPL se rozešlo, čímž zanikaly i všechny odbory této korporace. Nyní bylo zapotřebí vyřídít lpotřebnou agendu u Zemského úřadu (a po 15. březnu urychleně likvidovat spolkový archiv).

SKA, f. MZb VI, ka. 3/F, fol. 99.

